

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 287/2024
27.03.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хаџића, Марије Терзић, Драгане Миросављевић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у парници тужиоца АА из села ..., чији је пуномоћник Драган Давитков, адвокат из ..., против туженог „ИНАК“ доо Босилеград, чији је пуномоћник Иван Костадинов, адвокат из ..., ради исплате потраживања из радног односа, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3176/2023 од 20.09.2023. године, у седници одржаној 27.03.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

НЕ ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против става првог изреке пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3176/2023 од 20.09.2023. године, као изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија тужиоца изјављена против става првог изреке пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3176/2023 од 20.09.2023. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3176/2023 од 20.09.2023. године у одбијајућем делу става другог и у ставу трећем изреке.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 3176/2023 од 20.09.2023. године, ставом првим изреке, потврђена је пресуда Основног суда у Сурдулици, Судска јединица Босилеград I-6 ПI 83/2020 од 14.06.2023. године у ставу првом и другом изреке, којим је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да тужиоцу исплати, и то на име неисплаћене зараде за месец јун 2020. године износ од 6.920,00 динара са законском затезном каматом на наведени износ од 31.07.2020. године до исплате и на име накнаде штете због неискоришћеног годишњег одмора за 2019. годину, износ од 1.168,64 динара са законском затезном каматом од 31.05.2019. године до исплате, као и износ од 1.201,44 динара са законском затезном каматом на наведени износ од 31.08.2019. године до исплате; одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да тужиоцу код надлежних фондова обавезног социјалног осигурања уплати доприносе за обавезно социјално осигурање на тражене износе из става првог изреке пресуде, према стопама

које важе на дан уплате доприноса, као и да о уплати предметних доприноса уредно попуни и преда надлежним фондовима прописане обрасце. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу трећем изреке, тако што је делимично усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада за период од 09.01.2017. године до 08.06.2020. године исплати укупан износ од 73.500,00 динара, док је у преосталом делу за већи износ од досуђеног па до траженог износа од 94.500,00 динара, тужбени захтев одбијен као неоснован. Ставом трећим изреке, преиначена је одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу четвртом изреке, тако да свака странка сноси своје трошкове.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права, с тим што је предложио да се против одбијајућег дела става другог и преиначујућег дела става трећег одлучи применом члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП, а да се у односу на став први изреке о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној применом члана 404. ЗПП.

Предмет тражене правне заштите о коме је одлучено побијаном пресудом је исплата неисплаћене зараде за месец јун 2020. године, накнада штете због неискоришћеног годишњег одмора за 2019. годину и о уплати доприносе за обавезно социјално осигурање у односу зараду за месец јун 2020. године. Захтев тужиоца за исплату зараде и уплату доприноса је одбијен као неоснован јер тужилац у јуну 2020. године нема ниједан сат времена проведеног на раду те му не припада зарада за овај месец, а према налазу вештака тужилац је у целости искористио годишњи одмор за 2019. годину, те је тужбени захтев тужиоца и у овом делу одбијен као неоснован. О овом праву тужиоца одлучено је уз примену материјалног права које не одступа од правног схватања израженог у одлукама Врховног суда у којима је одлучивано о захтевима са чињеничним стањем као у овој правној ствари, а тиче се примене чланова 75. и 104. Закона о раду. Указивање у ревизији на другачије нижестепене одлуке не указује нужно и на другачији правни став изражен у тој одлуци, јер правилна примена права у споровима са тужбеним захтевом као у конкретном случају, зависи од утврђеног чињеничног стања, па у конкретном случају не постоји потреба за разматрањем правних питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, као ни потреба уједначавања судске праксе или новог тумачење права, што значи да нису испуњени услови из члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр.72/11...10/23), на основу чега је одлучено као у ставу првом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије у смислу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија није дозвољена.

Према члану 441. ЗПП, ревизија је дозвољена у парницама у споровима о заснивању, постојању и престанку радног односа. Ван ових радних спорова ревизија није дозвољена, осим уколико се тужба не односи на новчано потраживање, када се примењује општи режим допуштености овог правног лека, према вредности спора.

Одредбом члана 403. став 3. ЗПП, прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе.

Тужба ради исплате поднета је 22.07.2020. године. Вредност побијаног дела правноснажне пресуде је 30.290,08 динара. Овај износ, према средњем курсу НБС на дан преиначења тужбе, представља динарску против-вредност испод 40.000 евра.

Имајући у виду да се у конкретном случају ради о имовинско-правном спору, који се односи на новчано потраживање, у коме вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност 40.000 евра према средњем курсу Народне банке Србије, то је Врховни суд применом члана 403. став 3. ЗПП, нашао да ревизија није дозвољена.

На основу изложеног, Врховни суд је на основу члана 413. ЗПП, одлучио као у ставу другом изреке овог решења.

Против дела става другог и трећег изреке другостепене пресуде тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права с тим што је предложио да се у овом делу одлучи применом члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП.

Испитујући побијану пресуду у наведеном делу применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Сл. гласник РС“, бр.72/11...10/23), Врховни суд је нашао да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку у овом делу није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, у овом делу тужиоцу нису исплаћивани трошкови превоза а удаљеност од места становања до места рада је 2 км у једном правцу. Тужилац је на посао некада ишао тако што га је возио комшија којем је плаћао око 300 до 400 динара дневно за оба правца, у зависности када је и колико имао, некада је ишао пешице, а једно време је ишао и сопственим мотоциклом. Према налазу и мишљењу вештака тужиоцу по основу трошкова превоза за одлазак и повратак са рада припада износ од 73.500,00 динара, за цео период тужбеног захтева.

Наиме, чланом 118. став 1. тачка 1. Закона о раду прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са Општим актом и уговором о раду и то: за долазак и одлазак са рада у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, ако послодавац није обезбедио сопствени превоз.

Одредбом члана 42. став 1. тачка 1. Правилника о раду туженог од 30.06.2018. године, прописано је да ако запослени живи, борави или коме је место становања удаљено од места рада за више од 2,5 км у једном правцу, запосленом се исплаћују путни трошкови за долазак и одлазак са рада у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, осим ако послодавац није обезбедио сопствени превоз.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио захтев тужиоца да се обавезе тужени да му на име накнаде трошкова за превоза за долазак и одлазак са рада за период од 09.01.2017. до 08.06.2020. године исплати укупан износ од 94.500,00 динара са образложењем да је проведеним доказима утврђено да је место пребивалишта тужиоца удаљено од места рада око 2 км што је потврдио и сам тужилац у свом исказу, да је Правилником о раду туженог регулисано да се путни трошкови исплаћују уколико је место становања удаљено од места рада за више од 2,5 км, па је применом Закона о раду и Правилника о раду туженог одбио тужбени захтев тужиоца као неоснован.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду, тако што је усвојио тужбени захтев тужиоца и обавезао туженог да му на име накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада за период од 09.01.2017. до 08.06.2020. године исплати укупан износ од 73.500,00 динара, док је у преосталом делу за већи износ од досуђеног па до траженог износа од 94.500,00 динара тужбени захтев одбио као неоснован.

По оцени Врховног суда правилан је закључак другостепеног суда којим је оценио да тужиоцу на име трошкова за долазак и одлазак са рада за утужени период припада износ од 73.500,00 динара, те је у преосталом делу за већи износ од досуђеног па до траженог износа од 94.500,00 динара тужбени захтев одбио као неоснован,

имајући у виду да прописивањем критеријума дистанце (најмање 2,5 км од места становања запосленог до места рада), тужени као послодавац утврђује неповољније услове рада од услова утврђених законом, будући да исти не прописује овакав критеријум, те да се одредбе Правилника о раду не могу применити. Дакле, послодавац има овлашћења да општим актом или уговором о раду уреди питање исплате трошкова запосленог за долазак и одлазак са рада, али да ово право послодавца није неограничено већ исто мора бити у складу са императивним нормама Закона о раду које се у конкретном случају примењују. Стога је супротно наводима ревизије у односу на захтев тужиоца за накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада, правилно поступао другостепени суд када је преиначио првостепену пресуду, усвојио захтев тужиоца у висини утврђеној допунским налазом и мишљењем вештака, док је за већи износ од износа обрачунатог основним налазом и мишљењем одбио захтев тужиоца као неоснован, будући да се исти односи на период када тужилац није био у радном односу код туженог.

Из наведених разлога, Врховни суд је на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у ставу трећем изреке.

Правилно је поступао другостепени суд када је нашао да је тужилац у конкретном случају делимично успео у спору при чему су се докази током првостепеног поступка изводили у већој мери поводом одбијеног дела тужбеног захтева, те да су до окончања поступка пред првостепеним и другостепеним судом настали трошкови како у односу на усвајајући део захтева тако и у односу на већи део захтева, па је правилно одлучио другостепени суд да свака странака сноси своје трошкове применом члана 153. став 2. ЗПП.

Тужилац није успео у поступку по ревизији па нема право на трошкове ревизијског поступка које је тражио и определио у смислу члана 153. и 154. ЗПП.

Из наведених разлога, применом члана 165. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу четвртом изреке.

**Председник већа-судија
Весна Субић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић